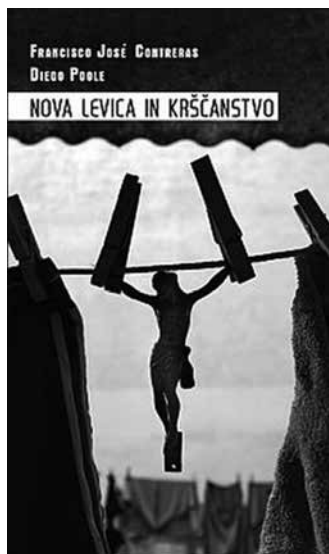

v kvietizem ali v ekskluzivistično zaprtost pred svetom in njegovimi težavami (neke vrste privoščljivo opazovanje fiaska zahodnega modela družbe kot rezultata odvrnitve od Boga).

Po Ireneju Lyonskemu je Božja slava živi človek, življenje človeka pa je zrenje Boga. V zemeljskem življenju Boga zremo "v ogledalu", to je v obličju drugega in v obličju narave. Ker človekova duša po klasični opredelitvi zaobjema svet (kozmos), je njegovo življenje na neki način življenje sveta. Ne živi le v svetu, ampak živi življenje sveta kot stvarstva. Človek je povezan s stvarstvom kot njegov del in hkrati kot njegov vrh - to pa ni sam po sebi, ampak v svoji posebni povezanosti z Bogom. Bog je stvarstvo zaupal njegovi svobodi, ki je delno okrnjena zaradi padca v greh. Kot kristjani pa verjamemo tudi, da je z odrešenjskim delovanjem Jezusa Kristusa po njem in v njem človekovo dostojanstvo znova obnovljeno, s tem pa tudi dostojanstvo stvarstva. Kot je naše življenje v njem, je tudi življenje stvarstva, narave, vseh živih bitij v njem. Da bi izpolnili to Kristusovo življenje v nas in v stvarstvu, nas poskuša spodbuditi papež Frančišek v okrožnici *Laudato si'*. Na nas je, koliko njenih semen bomo pustili zrasti v sebi in v svojem okolju. Ne glede na to, ali nam je njen slog všeč ali ne.

Rok Blažič

FRANCISCO JOSÉ CONTRERAS IN DIEGO POOLE: NOVA LEVICA IN KRŠČANSTVO
PREV. ALENKA VREČAR.
DRUŽINA: LJUBLJANA 2015,
365 STR.

Lani poleti je pri založbi Družina izšla knjiga Nova levica in krščanstvo španskih avtorjev, sicer profesorjev filozofije prava, Francisca Joséja Cotrerasa in Diega Pooleja. Knjiga je zbirka štirih že objavljenih razprav o preobrazbi levice na prehodu v novo tisočletje in njenem odnosu do krščanstva, ki so za objavo v tej knjigi predelane in razširjene.

Prva razprava predstavi temeljno sporočilo knjige, da je "levica, ki je v dvajsetem stoletju doživela polom s svojim tradicionalnim programom (socializmom),

v enaindvajsetem stoletju družbeno-ekonomsko revolucijo zamenjala z moralno-kulturno" (21) in da "dojema Cerkev kot poslednji branik organiziranega odpora proti svojemu projektu" (22), zato se zateka h kristjanofobiji. Contreras izhaja iz ideje o 'zahodni državljanski vojni', o spopadu med konzervativci, ki izhajajo predvsem iz judovsko-krščanske moralne tradicije, in progresisti, ki se identificirajo z relativističnim, hedonističnim, liberacionističnim in postreligioznim svetovnim nazorom, značilnim za postmoderno levico. Ta spopad, pravi avtor, bo "postala najpomembnejša odnosa os, najvplivnejša družbena realnost v prihajajočih desetletjih" (33), osrednja bojišča tega spopada pa bodo aktualna vprašanja s področja bioetike (splav, evtanazija, genski inženiring), spolna etika in model družine (permissivnost, homoseksualne zveze, nadomestno materinstvo) in položaj vere v javnem življenju. Nato se avtor posveti še dvema temama, ki sta tesno povezani z razvojem nove levice. Prva je pojav in razvoj feminizma, ki je od upravičenega prizadevanja za enakopravnost žensk v javnem življenju, preko problematiziranja vloge ženske kot žene in matere v šestdesetih in sedemdesetih privedel do pojava teorije spola, ki spol razume zgolj kot kulturni konstrukt. Druga tema pa je vprašanje človekovih pravic, pri katerih Contreras še posebej problematizira njihovo

širitev za potrebe politične propagande nove levice. Ob koncu razprave pa avtor podrobneje obdela še tri področja, na katerem se odvija današnja kulturna vojna, in pokaže, kakšno vlogo mora odigrati krščanstvo: (a) področje človeškega življenja, povezano z vprašanji splava in evtanazije, (b) področje družine in vprašanje opredelitve zakonske skupnosti ter (c) vprašanje vloge vere v javnem življenju.

V drugi razpravi je govor o relativizmu. V njej Poole najprej predstavi razvoj in vrste relativizma – metafizični, gnoseološki, etični in religiozni relativizem – s posebnim poudarkom na etičnem relativizmu, ki zavrača človekovo sposobnost, da bi "spoznal univerzalna merila pravilnega ravnanja" (134). V nadaljevanju razprava pokaže, kakšen vpliv ima relativizem na sistem vrednot in družbo in demokracijo. Nato avtor spregovori o resnici in njenem odnosu do relativizma, ob koncu razprave pa predstavi še vpliv relativizma na svobodo in strpnost, kot ju razume nova leвица.

Osrednja tema tretje razprave v knjigi je razmerje med krščanstvom in resnico. Contreras najprej nakaže, kako je prišlo do tega, da je danes tako malo zaupanja v resnico in razum, kako se je pojavil scientizem, v nadaljevanju pa obširno obravnava razloge za tak razvoj. Kot prelomnico, ko je začelo zaupanje v razum pešati, postavi

prehod iz sedemnajstega v osemnajsto stoletje, in racionaliste, kot so Descartes, Spinoza in Malebranche, nadaljuje s pozitivizmom in bralca pripelje vse do scientizma in t.i. 'novih ateistov'. V zadnjem delu razprave avtor pokaže, da je vera v resnico bistvena za kakršnokoli ukvarjanje z znanostjo, saj znanstvenik vedno izhaja iz teorij, ki jim vnaprej zaupa, predvsem pa zaupa v dejstvo, da je vesolje razumsko urejeno, saj je to "vnaprejšnji pogoj za izvedljivost znanosti" (250). Obenem pa razumska urejenost vesolja predpostavlja razumnega Stvarnika vesolja in človeka, ki je zaradi tega dejstva zmožen spoznati resnico (in se ukvarjati z znanostjo).

V zadnji razpravi želi Contreras prikazati "duhovni položaj sodobne Evrope" (261). Kot osrednje značilnosti prepozna dekristjanizacijo, ki se kaže v brezbriznosti do poslednjih vprašanj in sovražnosti do krščanstva, bivanjsko dezorientiranost in izgubljenost, upad rodnosti, krizo družine in desakralizacijo življenja, znanstveni in tehnološki razvoj, razmah racionalizma, nihilistično sramotenje lastne kulture, nerazumni pacifizem in praznino na področju umetnosti. V drugem delu nakaže možne rešitve nastalega položaja, do katerih bi lahko prišli s pomočjo koalicije katoliške Cerkve in agnostičnih intelektualcev, in ob koncu navrže še

nekaj misli o vlogi krščanstva v sodobni Evropi.

Če bi poskušal izpostaviti dve sporočili, ki po mojem mnenju predstavljata najpomembnejši prispevek k razumevanju političnih razmer tako v Sloveniji, kot tudi širše na Zahodu, sta to boj za uveljavitev relativizma in odgovor konzervativnega tabora na novo levicu.

Kot pokažeta Contreras in Poole, se ključni premik nove levice ni zgodil od ene ideologije k drugi, ampak od ene ideologije k ne-ideologiji, od diktature proletariata k diktaturi relativizma, kot pravi papež Benedikt XVI. Šele iz relativizma, ki si prizadeva za svojo uveljavitev predvsem preko vsečnih propagandnih gesel, kot sta širitev pravic in povečevanje svobode, pa izhajajo zgoraj omenjena prizadevanja za spremembe na področju spolnosti, družine, itd. Ključno za razumevanje nove levice je torej, da je boj za uveljavitev relativizma postal nov osrednji cilj njihovega političnega prizadevanja, ki ga jemljejo zelo resno.

S tem pa smo prišli do drugega pomembnega prispevka za razumevanje političnega razmerja sil, do tega, kako se na spremembe na levici odziva konzervativni tabor. Marsikdaj se namreč zdi, in na to opozarjata tako avtorja, kot tudi p. Branko Cestnik v spremni besedi, da desnica levico še vedno razume kot zagovornico proletarske revolucije in socialističnega

ekonomskega sistema. Iz analize nove levice, s katero postreže pričujoče delo, pa je jasno, da je osrednji cilj nove levice uveljavitev relativizma na vseh področjih človekovega življenja. Ob vsem spoštovanju in pozornosti do zgodovinskih in gospodarskih tem so torej danes vendarle najpomembnejša vprašanja, kjer mora konzervativni tabor zastaviti vse svoje moči za obrambo svojih vrednot, tj. vprašanje spoštovanja človekovega življenja od spočetja do naravne smrti, vprašanje naravne družine in vprašanje vere v javnem življenju.

Knjiga je napisana v tekočem in razumljivem jeziku in obenem postreže z dovolj močno in poglobljeno argumentacijo, da celostno predstavi obravnavano tematično. Poleg tega knjigo odlikuje tudi množica referenc, ki, ne da bi motile branje, omogočajo bralcu poglobitev posameznih vprašanj.

Delo 'Nova levica in krščanstvo' je bilo sicer napisano skozi oči španskih avtorjev in s špansko stvarnostjo pred očmi. Toda kot v spremni besedi pokaže dober poznavalec tako španskih kot slovenskih razmer p. Branko Cestnik, je podobnosti med obema državama kljub nekaterim razlikam dovolj, da je prevod knjige upravičen in da lahko pomembno prispeva tudi k razumevanju slovenske levice.

Leon Jagodic

SKODELICA MORJA LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIBOR

"Na začetku je en sam in neguje svoje veselje. Občuduje ga, gladi, prešteva, polira. Ustvarja nove zvezde in se igra s kometi. Dovolj je sam sebi. Po igrivem plesu si privošči - skodelico čaja. V njegov popolni svet v hipu - ampak čisto zares v hipu, takem polsekundnem hipu, to pomeni v trenutku - vpade mala nadloga, ki omeji veselje z zidovi in svoj zamejeni prostor napolni s praktičnimi pripomočki za poenostavljanje življenja. Največja skrb je - kaj obleči na morje."

"Skodelica morja" je avtorski projekt češkega režiserja Jakuba Folvarčného. Predstava se prične pred zaveso. *Maksimiljan Dajčman*, odet v pižamo, opremljen s tretjim očesom, z nemalo truda dvigne skalo, vzame zgoščenko in jo vstavi v režo. Odpre se zastor, zasliši se glasba in pred nami se razprostrevesolje.

Nenavadno bitje s tremi očmi stopi v prostor in ob spremljavi glasbe poskakuje po stezicah neskončne črnine. Vse je novo, vse je v gibanju in vse je *dobro*, dokler nedolžne igre ne prekine nenaden prihod človeka (Elena Volpi).

Nov lik se le malo meni za načrte in utečene načine samotnega gospodarja. Človek je glasen, nejevoljen in *nekaj* si želi. Prav nič ga ne zanima ustroj vesolja in stežka se navduši nad *urejenostjo*, kar gospodarja sprva povsem vrže iz tira. Človek raje zasleduje svoje želje. Od nikoder povleče likalno mizo in likalnik, pogovarja se po telefonu in ves čas hodi po svojih poteh.

Malce zadržano pristopi gospodar k nepričakovanemu gostu in mu ponudi skodelico čaja. Ker ta gesta ne naleti na plodna tla, se ustvari nov prostor pogovora - *raj*. Pojavi se drevo, pojavi se jabolko in pojavita se lutki, sprva ženska in nato še moški. Kljub navidezno idealnim okoliščinam pogovor ne steče. Ni morja, ni čaja in ni medsebojnega razumevanja, zato gospodar sestavi dve plošči pravil z desetimi pravili in postopek komunikacije ponovno zaživi. Kako bo potekal od tukaj naprej, nam avtor ne izda. Namesto tega predstavo zaključí s pesmijo.

Predstava ima dva dela. Prvi del je hitro razumljiv. Glavni lik je lik *Boga*, natančneje *boga* zahodnega sveta. Ko *Maksimiljan Dajčman* stoji